

В.М. ЖЕСТЕРЬОВА, методист

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, м Київ

Корели в умовах куточка живої природи

Папуги – одна з найцікавіших груп птахів, що користується великою популярністю у дітей для утримання в куточку живої природи.

Придбати пернатих вихованців та створити комфортні умови для їхнього росту і розмноження – це основні умови для успішного функціонування куточка живої природи.

Правильне розміщення і утримання птахів у куточку живої природи надає можливість бачити їх здоровими і активними, отримувати естетичне задоволення, радість і насолоду від спілкування.

Корели – дуже популярні папуги у багатьох країнах світу, і попит на них постійно зростає. Ці папуги здатні зачаровувати дорослих і дітей не тільки своєю гарною зовнішністю, а й довірливим характером. Вони дуже швидко приручаються, їх можна навчити говорити.

Дорослі папуги досягають 30 см у довжину, розмах крил також приблизно 30 см. На голові є досить високий чубчик. Кольори пір'я тьмяні, але доволі контрастні. Забарвлення оперення у самців та самок різне. Самець забарвлений більш яскраво. Оперення у нього темно-оливково-сіре, чубчик і голова жовті. Махове і рульове пір'я оксамитово-чорне, з синювато-сірим відтінком. Щоки, передня частина голови і чубчик сіро-жовті, на щоках є оранжево-червоні плями. Дзьоб схожий на дзьоб какаду, але значно коротше. Самки брудно-сірого кольору, нижня сторона тіла з бурюватим відтінком, на щоках блідо-коричневі плями. Голова і чубчик у них блідо-сірі з жовтуватим відтінком. На внутрішніх опахалах махових і рульових пір'їн розташовані овальні плями блідо-жовтого кольору, за зовнішніми краями зовнішнього рульового пір'я є жовті смуги з нижньої сторони. У дорослих самців таких плям і смуг немає. Забарвлення молодих пташенят таке ж, як і у самок, тільки у віці 10-12 місяців забарвлення їх відповідає дорослим птахам. Через простоту розведення цих птахів у неволі було виведено багато папуг з різними варіантами забарвлень, що сильно ускладнює визначення статі.

Корели (*Nymphicus hollandicus*) – поширений вид папуг, які утримуються у неволі. Вперше ці птахи були завезені до Європи в 1837 році, а через 8 років їх почали розводити у неволі. До нас корели завезені в 1960 році, і вони швидко завоювали прихильність багатьох любителів птахів.

Батьківщина корел – Австралія. Мешкають корели на плоскогір'ях. Гнізда будують у дуплах дерев. У природі годуються насінням різних трав. Корели не можуть тривалий час обходитися без води, тому гніз-

дяться поблизу рік і озер. Це дуже рухливі папуги: вони не тільки літають, а й можуть швидко бігати. Вони зовсім не бояться людей. Якщо корелу сполохати, вона перелетить із землі на дерево і буде спостерігати за ситуацією. Як тільки небезпека минеться, корела знову спуститься на землю. Внаслідок такої поведінки ці папуги в природі становляться здобиччю мисливців.

У природі корели розмножуються у сезон дощів. А в умовах куточка живої природи краще спаровувати птахів восени (вересень або жовтень), у цей період вони активніше гніздяться, а також навесні або влітку, тому що пташенята, які вирощуються взимку, частіше бувають фізично послабленими, але у будь-якому випадку необхідно забезпечити оптимальні зовнішні умови для гніздування: клітки, гніздові ящики, садки, напувалки, годівнички, ванночки, жердинки необхідно продезинфікувати; забезпечити повноцінним харчуванням; правильно підібрати пари з урахуванням забарвлення й інших ознак породи. Якщо розведення корел здійснюється з метою збільшення чисельності, то необхідно використовувати загальний вольєр або велику клітку, де можна вирощувати пташенят декількох пар. А при запланованому розведенні, з урахуванням ознак породи, слід розмістити папуг в окремих клітках для кожної пари.

Клітки і вольєри необхідно розташовувати на стороні протилежній до вікна або найближчій до нього стіні. У приміщенні для розведення корел необхідно забезпечити достатнє освітлення не тільки у денний час, а й вранці та увечері. Необхідно проводити вентиляцію приміщення, забезпечити відкритий простір для того, щоб папуги могли літати.

У вольєр (або клітку) необхідно підвісити гніздові ящики (дуплянки), які виготовляють із виструганих ззовні дощок, товщина яких 1-2 см. Гніздовий ящик

повинен бути достатньо просторим, уміщати батьків і їх пташенят (25x25x30 см з діаметром льотка 7-7,5 см). На дно гніздового ящика необхідно насипати сухої тирси шаром 3-4 см. Тирса буде підстилкою для яєць і пташенят. Покрівля гніздового ящика повинна вільно відкриватися, це буде зручно для спостереження за самкою і пташенятами.

Для розведення корел у приміщенні куточка живої природи необхідно звернути увагу на наступне: нижня частина клітки повинна бути облицьована деревом, а верхня обтягнута сіткою; стіни вольєрів і кліток, не обтягнуті сіткою, необхідно виготовляти з легко миючих матеріалів з гладкою поверхнею; жердинки у вольєрах і клітках закріпити під кутом 45° на відстані 23-28 см між ними.

Садки, призначені для корел, повинні бути закритими з усіх сторін. Як правило, передню стінку закривають решіткою з вертикальними прутами, розміщують одні або двоє дверцят, встановлюють, як мінімум, 2 жердинки.

Належну увагу необхідно приділити підбору пар. Непідготовлених до гніздового сезону, фізично слабких, близьокровних птахів спарювати не рекомендується. Скласти пару можна таким чином: вранці, у день початку гніздового сезону, в клітку слід помістити самку, а ввечері підсадити до неї самця. Птахи звикають до нової клітки, гніздового ящика і годівнички. Настає період спаровування. Самець видає характерні звуки, постійно годує самку із дзьоба. Через 8-10 днів з'являється перше яйце, а інші – з інтервалом у 1-2 доби. У кладці цих папуг зазвичай 5-7 яєць. Корели відрізняються від інших папуг тим, що по черзі насиджують яйця самка і самець. Тривалість інкубації яєць становить 21-23 доби.

Пташенята корел вилуплюються сліпими, неопереними, з довгим жовтим пухом. У перші дні самка годує їх рідиною жовто-білого кольору. Через 3-4 доби самка починає давати своїм пташеняткам твердий корм – напівперетравлені зерна. При цьому самку, яка сидить у гніздовому ящику, годує самець, а та передає корм пташеняткам. У цей час необхідно збільшити кількість щоденної норми кормів, давати варене куряче яйце, проросле насіння.

До кінця першого тижня у пташенят відкриються очі, починає рости пір'я на спині і голові. На 11-13-у добу пташенята повністю покриваються пухом, виростуть колодки контурного оперення. Повністю оперення пташенят закінчиться у місячному віці. На 35-40-у добу пташенята залишають гніздо, у них з'являється перші спроби літати. Батьки годують пташенят зазвичай до двох місяців. Якщо батьки перестають годувати своїх малюків, то їх необхідно пересадити в окрему клітку і штучно підгодовувати. У цьому випадку пташенята скоріше звикають до людини. Пташеняткам потрібен особливий догляд і вітамінні корми.

Годувати пташенят потрібно сумішами, а саме: манна крупа – 3 столові ложки, терта морква – 1 столова ложка, суха молочна суміш для дитячого харчування – 1 столова ложка, відварене куряче яйце – 1 шт., глюконат кальцію – 1 таблетка, вітамінізований риб'ячий жир – 4-5 крапель.

Корели хворіють дуже рідко, але якщо це трапилось, то необхідно звернутися до ветеринарного лікаря. За зовнішнім виглядом і поведінкою хворий птах сильно відрізняється від здорового. Симптомами будь-якого захворювання можуть бути важке або часте дихання, уповільнена реакція на зовнішні подразники, в'ялість, відсутність апетиту.

Проблеми, що виникають при розведенні корел в умовах куточка живої природи:

- підбір самки і самця для розведення,
- папуги не звертають уваги один на одного,
- птахи увесь час "сваряться", самка постійно знаходиться у гнізді, а пташенята не вилуплюються,
- пташенята гинуть у ранньому віці,
- прояв агресії у батьків.

На всі ці складнощі є причини, про які потрібно дізнатися при підготовці до сезону розмноження птахів.

Отже, бажаю вам успіхів у розведенні цих прекрасних папуг!